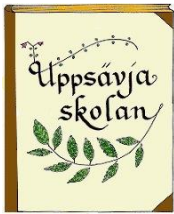

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING 2020/21

Syfte, innehåll och förankring

Syftet med arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är att skydda barn och elever mot kränkningar av deras värdighet. Planens funktion är att förebygga och förhindra att kränkningar förekommer genom att beskriva konkreta insatser och tydliga rutiner. Planen är en dokumentation av det arbete som bedrivs löpande samt utgångspunkt för uppföljning, utvärdering och utveckling. Den är därmed en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Planen är även ett verktyg att använda sig av då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppstår i verksamheten, genom att den beskriver vilken arbetsgång som ska följas i sådana situationer, hur utredningar och åtgärder ska dokumenteras och hur insatser ska följas upp.

Information till **eleverna** sker genom att lärarna presenterar planen under de två första skolveckorna. Kurator ansvarar för att berätta om innehållet för elever som börjar på skolan under läsåret.

Planen finns på skolans hemsida och **föräldrar** uppmanas att ta del av den vid skolstart. Information till nya vårdnadshavare görs av klasslärare genom att hänvisa till att planen finns på hemsidan. På hemsidan och i skolans s.k. Förväntansdokument (klar under hösten 2020) finns beskrivet hur föräldrar kan agera om de behöver informera personal om att kränkning skett.

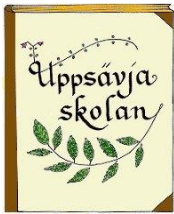
Alla **personal** görs uppmärksamma om planens innehåll och de rutiner och ansvar som finns beskrivet där vid introduktion samt årligen vid ett personalmöte. Ansvarig är skolledning.

Elevers delaktighet i att motverka och förebygga kränkningar och diskriminering

Elevers upplevelse av sin skolmiljö samlas systematiskt in genom den kartläggning som beskrivs här nedan under rubrik Plan för kartläggning under året. Mentor är ansvarig för att återkoppla resultat av kartläggning samt samtala med eleverna om förslag på åtgärder för att förbättra utifrån resultatet. Det är av stor vikt att tydliggöra hur elevernas upplevelse tas om hand och att vi tillsammans arbetar för att förbättra.

Undervisning om likabehandling, diskrimineringsgrunderna och hur kränkningar kan uppstå och stoppas finns med i olika sammanhang och ska vid varje läsårsstart ta upp i alla klasser då planen fastställs. Ansvarig är mentor och om stöd behövs kan kurator, skolledning eller rastpedagog bidra i det arbetet.

Genom samtal i klasser, fritidsgrupper, elevråd och kamratstödjargrupp fångas elevernas idéer om förbättringsförslag i både det förbyggande och främjande arbetet upp. Elevernas deltagande i och ansvar för aktiviteter som är skolgemensamma och som syftar till att skapa en vänska på skolan ser vi som en viktig väg att få eleverna delaktiga på riktigt. Miljöer som skolbibliotek, skolrestaurang och skolgård är viktiga för alla elever och där finns möjlighet att bidra på många olika sätt för att genom miljön och aktiviteter påverka.

Främjande och förebyggande arbete

Extra fokus på gruppstärkande aktiviteter, värden och förhållningssätt, regler och rutiner i skolstart i syfte att skapa goda förutsättningar för ett gott arbetsklimat. Ansvariga: mentorer och fritidspersonal.

Lektioner och samtal i alla klasser som rör nätvet och elevers upplevelser vid användning av sociala medier och digitala spel. Ansvariga: mentorer och fritidspersonal, stöd via IT-plan

Planerat och aktivt mottagande av nya elever som syftar till att få en upplevelse av tillhörighet och trygghet. Ansvarig: mentor, fritidspersonal.

Uppföljning av upplevelse av skolstart för nya elever och information om planen. Ansvarig: kurator

Användande av lekgrupper eller på annat sätt planerade rastaktiviteter för att skapa goda förutsättningar för alla elever att trivas och uppleva rasten som positivt. Ansvariga mentorer, fritidspersonal och rastpedagoger

Tillsyn i kapprum och omklädningsrum. Ansvarig idrottslärare, personal från arbetslagen

Skolgemensamt schema för tillsyn och samspel med vuxna under rast. Ansvarig skolledning i schemaläggning

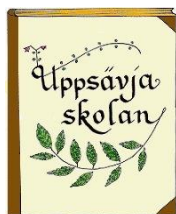
Rastpedagog som möter elevers olika behov under rast, följer upp och tillsammans med övrig personal åtgärdar och förebygger samt skapar goda förutsättningar för alla elever att trivas under rasten. Ansvarig: rastpedagog

Lekotek och välutrustad, omskött skolgård som inspirerar till lek och rörelse. Ansvarig: rastpedagog

Medvetet, värdegrundsarbetet i alla klasser som utgår från behov som kan observeras i elevgruppen. Utifrån elevgruppens ålder ta upp frågor som rör normer och hierarkier och i processer tillsammans med elever skapa förutsättningar som leder till att makthierarkier kan brytas och alla ges en plats där man kan bidra. På skolan finns olika material och stöd till lärare som kan användas i dessa samtal och övningar. Ansvarig: mentor och fritidspersonal

Endast inbjudningar som ges till alla elever i en klass få genomföras i skolans lokaler och verksamhet. Ansvarig: Föräldrar

Kamratstödjargrupp med elever från åk 3–5 med uppdrag att hitta på och genomföra gemensamma aktiviteter på skolan som gynnar vikänsla. Ansvarig: kurator

Plan för kartläggning under året

En viktig förutsättning i det kartläggande arbetet är att främja tillitsfulla relationer mellan elever och personal. Då skapas förutsättningar för att elever tar hjälp genom att vända sig till skolans personal om något sker som gör att de känner sig utsatta. På skolans finns ett rastvärdsschema och en roll som rastpedagog. Ett av uppdragen för de i personalen som bidrar i tillsyn och aktiviteter under rast är att uppmärksamma situationer och elever/elevgrupper där det förekommer utsatthet eller kränkningar.

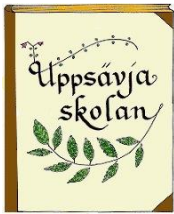
Skolans systematiska kartläggning består av följande insatser.

Insatser med * initieras av kurator/rastpedagog och med ** av rektor.

När	Vad	Vilka	Verktyg	Ansvarig genomförande	Ansvarig analys, dokumentation	Ansvarig dokumentation i LBplan
September	*Trygghet, trivsel under rast	Åk 1,3 och 5	Enskild enkät	Mentor	Arbetslag	Kurator
September	Trygghet, trivsel	Åk F	Startsamtal	Mentor	Arbetslag	Rektor
Oktober	*Trygghet, trivsel under rast	Åk F-5	Skolgårdsvandring klassvis med fotografering	Mentor/rastpedagog	Rastpedagog	Rastpedagog
November	Trivsel, arbetsro, hälsofrågor, kamratskap	Åk 4	Hälsosamtal	Skolsköterska	Skolsköterska återkoppling till arbetslag och EHT relevanta delar	Skolsköterska
Januari/februari	**Uppföljning skolans uppdrag	Åk F-5	Digital elev- och fritidsenkät	Mentor och fritidsavdelning	Arbetslag med återkoppling till ledningsgrupp	Ledningsgrupp
Januari/februari	Trivsel, arbetsro, hälsofrågor, kamratskap	Åk F	Hälsosamtal	Skolsköterska	Skolsköterska återkoppling till arbetslag och EHT relevanta delar	Skolsköterska
Löpande under året	Elevers upplevelse av digitala miljöer	Åk F-5	Samtal i undervisning eller fritidsverksamhet	Mentor och fritidsavdelning	Arbetslag med återkoppling till ledningsgrupp	Kurator (enkät mentor i april)
Vid läsårets slut	Var, vilka och vad kränkingsärenden	Åk F-5	Kränkingsstatistik	Kurator	Elevhälsoteamet	Kurator

Resultat från kartläggning ligger till grund för direkta åtgärder under året men är även information som påverkar prioriteringar i det främjande och förebyggande insatserna för nästkommande läsår.

Sammanställning av resultat från kartläggning sker under rubrik Sammanställning av årets kartläggning.

Sammanställning av kartläggning 2019–2020

Elev- och fritidsenkät 2020

Upplevelse av trygghet har förbättrats över de senaste tre åren och vårt fortsatta arbete med raster och bemanning kring kapprum/omklädningsrum tror vi är en förklaringsorsak.

Eleverna upplever också att lärare lyssnar till deras åsikter i hög grad samt att de får hjälp när det behövs. Bemötande från personal och vårt arbete med att i olika sammanhang bygga på elevernas delaktighet och ansvarstagande tror vi är viktiga för att få goda resultat inom dessa frågeområden.

Vi behöver bli tydligare med att på olika sätt framföra positiva förväntningar på alla elever. Det är dock inte många elever som avgett negativa svar utan istället är det många elever som valt alternativet Vet ej på denna fråga. Så ser det ut från åk 2 och uppåt i årskurserna.

Frågan angående nyfikenhet och lust att lära har minskat något från att förra läsåret ha stigit betydligt. Här ser vi att pojkar är mer negativa och att det handlar om årskurs 4–5. Men det varierar mycket mellan dessa klasser och där tror vi att arbete kring relationsskapande mellan elev och lärare samt utmaningar som utgår från elevens intresseområden kan förbättra.

Däremot ser vi inte i år samma goda resultat i enkäten som genomförts i förskoleklass. Där ser vi lägre resultat än året 18–19. Eleverna i förskoleklass är inte nöjda med arbetsro och anser inte att de får vara delaktiga i beslut. Vi ser relativt goda resultat även för denna elevgrupp kring trygghet och likabehandling.

Hälsosamtal

Under skolsköterskan hälsosamtal har framkommit att det i några klasser finns behov att arbeta vidare för att öka eleverns upplevelse av arbetsro. Återkoppling har skett till berörd personal om elevernas upplevelse och insatser har genomförts.

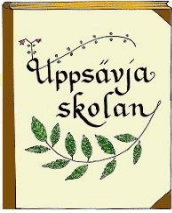
Elevhälsoteamet kartläggning

Under året har vi även uppmärksammat att skolans personal har fortsatt behov av fler verktyg och metoder att nå elever som behöver anpassningar. När det av olika anledningar inte fungerar väl med differentiering i undervisningen då lärmiljön inte möter alla eleverns behov och så kan det innebära att samvaron mellan elever påverkas negativt och det risken för kränkningar ökar.

Utvärdering av förbättringsområden föregående år

Fortsatt utveckling av rollen som rastpedagog.

Resultat: Under två år har vi avsatt resurs för rollen som rastpedagog. Vi kan se att ett riktat arbete för några av skolans medarbetare kring arbeten som rör rasten är en framgångsfaktor i trygghetsarbetet.

Skolgårdsmiljön följs upp medvetet och systematiskt och elevernas idéer kan snabbare få genomslag. Rollen som rastpedagog gör även att det finns en kontinuitet under rasten som innebär att Rastpedagogen kan följa upp konflikter, ge stöd i att hantera samt rapportera till arbetslagets personal så att förebyggande insatser kan hanteras. Vi kan se satt fler ordnade aktiviteter kan skapas för den elevgrupp som behöver mer stöd och närhet av vuxna under rasten. Jämfört med tidigare år så har antalet konflikter minskat och fler elever är nöjda med rasterna än tidigare. Därmed så kan vi konstatera att Rastpedagogprojekt inte längre ska bedrivas som ett tillfälligt projekt utan ska vara en ordinarie del av skolans verksamhet.

Förbättring av tillgängliga lärmiljöer i alla klassrum, fritidsavdelningar, utemiljöer samt skolrestaurang. Resultat: Kompetensutvecklingsinsatser och stöd via inköp av material och gemensamma arbetssätt till exempel bildstöd har genomförts under året. I personalens analys kan vi se att vi nu använder olika delar av detta mer frekvent för att skapa bättre förutsättningar i lärandet för alla elever. Ett fortsatt arbete behövs under kommande år.

Ökad elevhälsa via projekt kring rörelse, kost, sömn och nätvett.

Resultat: Under läsåret har aktiviteter skett som medfört fler tillfällen till rörelse under skoldagen. Kamratstödjarna har lett morgongympa från scenen. Samverkan med personal i skolrestaurangen har inneburit att elever från olika årskurser har fått praktisera och skapa dagens sallad. Vid höstens föräldramöte fördes samtal kring vuxnas stöd till barn angående nätvett. Alla årskurser har i sitt värdegrundsarbete undersökt elevers nätanvändning och vilka situationer som kan vara svåra för barn att hantera på nätet. Undervisning i nätvett har genomförts.

Gemensamma förhållningssätt och bemötanden som syftar till att skapa en god arbetsmiljö för alla på skolan. Start av IBIS-projekt under senvåren 2020.

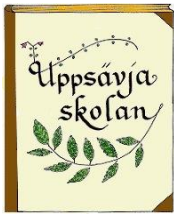
Resultat: Ett IBIS-team med representation från alla årskurser har bildats och medlemmarna i teamet ska leda personalens arbete med detta projekt. Under hösten kommer olika övningar och samtal föras i alla klasser. För de kommande åren är detta ett stort arbete som involverar alla på skolan, elever och personal. Information till vårdnadshavare kommer ske kontinuerligt.

Prioriterade förbättringsområden för läsåret 20-21

Gemensamma förhållningssätt och bemötanden som syftar till att skapa en god arbetsmiljö för alla på skolan. Start av IBIS-projekt för hela skolan hösten 2020.

Upptäcka, anmäla och åtgärda – rutiner och ansvar

Då det kommer till personals kännedom att något skett som kan ha kränkt en elevs värdighet ska följande rutiner följas:

Anmälningsskyldigheten till rektor och huvudman omfattar alla händelser där en elev upplever sig vara utsatt för kränkande behandling av elev eller någon i personalen. Alla dessa händelser ska utredas, även om utredningens omfattning och metod anpassas till det enskilda fallet.

Skolan använder sig av blanketter som personal hittar på Teams/Elevhälsa/Mall anmälan och utredning.

Anmälan ska göras skyndsamt, dvs inom loppet av några dagar. Skickas till kurator för anmälan till huvudman. I och med detta informeras rektor. Vid allvarlig händelse ska alltid kontakt tas med rektor i samband med anmälanshandling.

Om händelsen handlar om situationer där flera klasser eller elevgrupper är inblandade tas alltid kontakt med kurator för samverkan. Kurator ansvarar för att samverkan sker och att arbetsfördelning görs i utredningsarbetet.

Vid misstanke om upprepad kränkning kopplas alltid kurator in. Ansvarig för att detta görs är den i personalen som får kännedom om det som inträffat.

Utredningen kan göras på olika sätt och flera medarbetare kan bli inblandade. I de fall där kurator är samordnande ansvarar hen för att utredningen blir klar. I övriga fall ansvarar den som upprättat anmälan för att utredningen färdigställs. Utredningen kan ta längre tid innan den är klar då den även ska beskriva uppföljande åtgärder men behöver färdigställas inom ca en månad. Utredningen skickas till kurator för vidareförmedling till huvudman/rector.

Personal kan alltid kontakta kurator eller rektor vid frågor angående anmälan eller utredning.

Metoder och råd i det utredande och åtgärdande arbetet

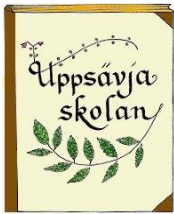
Utredningen behöver ge en allsidig belysning av situationen för de inblandade eleverna. Skolan måste bilda sig en egen uppfattning om vad som hänt för att kunna besluta om att vidta (eller avstå från att vidta) åtgärder.

Utredningens omfattning beror helt på det enskilda fallet.

Samtal, observationer eller insamlande av material kan vara aktuellt i en utredning. Det första samtalet ska vara med den som upplever sig utsatt och därefter genomförs samtal med övriga elever.

Samtalen bör ske individuellt och fokusera på konkreta händelser och de känslor som är kopplade till dessa. Samtalen ska dokumenteras och kan då ligga som underlag för planering av åtgärder.

Utredningen och de åtgärder som skolan beslutar vidta för att kränkningarna ska upphöra och inte hända igen dokumenteras i blanketten "utredning". Där ska även dokumenteras de tre uppföljande samtal som ska genomföras och som syftar till att säkerställa att åtgärder som vidtagits gett resultatet att kränkningar upphört.

Om kränkningarna inte slutar, trots samtal och åtgärder sker en större utredning med möjlighet att vidta andra kraftfullare åtgärder. (Exempel på sådana åtgärder kan vara enskild undervisning, annan rastplats/tid, extra stöd av medföljande vuxen, förflyttning till annan skola, anmälan till sociala myndigheter samt polisanmälan).

Några råd till den som leder samtal som syftar till att reda ut situationen för *den som utsatts* är att: Var tydlig med att alla former av kränkningar är oacceptabla.

Lyssna och visa empati.

Led samtalet så att beskrivningar av händelser blir konkreta.

Var beredd att avlasta den utsatta eleven eventuell skuld och skam.

Visa att skolan tar ansvaret för att åtgärda situationen.

Beskriv den process som följer på samtalen och som bland annat innebär att elevens vårdnadshavare kontaktas samt att uppföljning kommer att ske.

Var lyhörd för den utsattes vilja och förslag på åtgärder.

I samtal som syftar till att reda ut situationen för *de som utsätter* behöver personalen som arbetar med frågan:

Vara tydlig med att kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier är oacceptabelt.

Leda samtalet så att beskrivningar av händelser blir konkreta.

Ha förmåga att lyssna på ett respektfullt sätt.

Visa att skolan tar allvarligt på det som framkommer och har en tydlig strategi för att åtgärda situationen och se till så att det inte händer igen.

Vara lyhörd för de eventuella förslag på åtgärder som kommer från den eller de som utsätter.

Kunna visa på den process som följer på samtalen och som bland annat innebär att vårdnadshavarna ska meddelas om samtalet och resultatet av detsamma samt att uppföljning kommer att ske.

Rutin när personal har kränkt barn/elever

Anmälningsskyldigheten till rektor och huvudman omfattar alla händelser där en elev upplever sig vara utsatt för kränkande behandling av någon i personalen. Alla dessa händelser ska utredas, även om utredningens omfattning och metod anpassas till det enskilda fallet.

Rektor har samtal med berörda parter för att skapa en bild av vad som inträffat.

Utifrån samtalen beslutar rektor för vidare åtgärder som till exempel kan vara lösningsinriktade samtal med de berörda, kontakt med föräldrar och handledning av personal.

Vid allvarlig kränkning tar rektor kontakt med skolchef/personalavdelning för vidare åtgärder.

Alla samtal och åtgärder ska dokumenteras av rektor.

Om rektor efter utredning kommer fram till att en kränkande behandling förekommit ska denne kontakta HR Center. Utifrån ärendets art tas det upp för bedömning av eventuella arbetsrättsliga åtgärder.